

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

překrývající sled starších středověkých uloženin a vyrovnávající lokální terénní deprese – pravděpodobně souvisí se snahou nově a jednotně organizovat stávající terén, a to formou celistvého předláždění (K110, 126, 146) větší plochy. Keramický materiál z této vrstvy je rámcově datovatelný do 15.–15./16. stol., naproti tomu materiál z vrstvy (K145) bezprostředně překrývající valounovou dlažbu K110 (resp. K146 – úsek v S1) lze pak pouze obecně datovat do staršího novověku. Průběh této dlažby byl registrován prakticky v celé zkoumané ploše, přičemž na dvou místech došlo k jeho narušení. V prvním případě se jednalo o výkop (K501; S2-B) pro uložení klenutého cihlového kanálu K906, přičemž výkopek zpětně posloužil k jeho dosypání a výsledná situace byla vzápětí opětně předlážděna (K124). Druhý zásah představuje stavební jáma K500 (S2-A) pro zděnou, přinejmenším částečně zaklenutou stavbu (K900-905), zcela zapuštěnou pod úroveň tehdejšího terénu. Její zánikovou výplň tvořila suť (K134), pravděpodobně ze zborcené klenby. Prostor mezi obvodovým zdívkem K904 a stěnou výkopu K500 byl vyplněn částí původního výkopku (jedná se o přemístěné a vzájemně promísené původní středověké uloženiny, včetně přemístěného podloží) a obsahoval středověký keramický materiál (rámcově 14.–15. stol.).

O vzájemném vztahu pod úroveň terénu zcela zapuštěné zděné stavby (K900–905) a dlažby K110 lze říci tolik, že se jedná o časově souběžný počin, popř. že zděná stavba představuje mladší záležitost. Vzhledem k tomu, že po jejím pravděpodobném funkčním zániku byl terén bezprostředně nad klenbou této stavby opět předlážděn, přičemž tato, proti původní dlažbě K110 vyvýšená úroveň dláždění zřejmě (soudě podle situace na profilu), korespondovala funkčně s dlažbou předchozí (K110). Dalo by se usuzovat spíše na záležitost téhož časového horizontu. Na druhou stranu představa možného dlouhodobého užívání valounové dlažby K110 (viz níže), předpokládající její opakovanou občasnou údržbu, nevyvrací naproti tomu eventualitu časové následnosti obou dějů (položení dlažby, výstavba zahloubeného objektu). Zděná zahloubená stavba (K900–905) pak představuje sama o sobě z hlediska interpretace komplikovanou záležitost. Jedná se o stavbu víceméně čtvercového půdorysu, původně alespoň částečně zaklenutou a bez patrného vstupního otvoru, vyjma možnosti přístupu shora.

Následné souvrství dorovnávkového charakteru, překrývající povrch valounové dlažby K110 (126, 146), budí i přes různorodost použitého materiálu zdání víceméně jednorázové akce, navíc jeho mocnost kolísá mezi pouhými cca 0,2 m (V část S2-A) až 0,7 m (S část S1). Lze se tedy nejspíše domnívat, že se mohlo jednat o jednorázovou dorovnátku za účelem připravit relativně rovnou plochu. Svrchní část představuje celistvá škvárová podkladová vrstva K103 pro výstavbu budovy sušárny v průběhu první čtvrtiny 20. stol. (základové zdivo K907, betonová podlaha K153), doplněná předlážděním zbylé části dvora. Zajímavá je ještě jedna skutečnost – sled středověkých uloženin uzavírá (jak již bylo řečeno) mocná dorovnáčka K111 (127, 128, 150); následná valounová dlažba K110 (bez nálezů) by tedy čistě hypoteticky mohla být ještě pozdně středověkého stáří. Absence náhodného a neorganizovaného ukládání uloženin novověkého stáří na jejím povrchu (a naopak přítomnost záměrných dorovnávek) koresponduje do určité míry s obecnými představami

o odlišném nakládání s odpadem v průběhu pozdního středověku a novověku.

František Kolář

Literatura

- Archivní fondy SA Opava: fond Stabilní katastr slezský (inv. č.154) fond Sbirka katastrálních map (inv. č. 579, 580, 581) <http://oldmaps.geolab.cz>
- Bakala, J. 1977: Zrod městského zřízení na středověkém Opavsku. *Časopis Slezského muzea B*, 26, 1977, 97–122.
- Kouřil, P., Prix, D., Wihoda, M. 2000: *Hrady českého Slezska*. Brno – Opava.
- Kuča, M. 1998: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, 3. díl. Praha, 191–204.
- Tzoumasová, T. 2003: *Rekonstrukce objektu Karnoly Krnov – Státní archiv*. Stavebně historický průzkum e. č. 617/Br/259 uložený v archivu NPÚ, ú. o. p. v Ostravě.

Resumé

Krnov (Bez. Bruntál). Str. Říční okruh 12. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

KYJOV (okr. Hodonín)

Intravilán obce – ul. Palackého. Středověk a novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výkopu základových rýh nového stavebního objektu na ulici Palackého č. p. 23 na protější uliční čáře před budovou záměcku byla v březnu 2005 pod vrstvou navážek a vrstvou s novověkou keramikou v hloubce 140 cm od dnešního povrchu a v zachované délce 145 cm prozkoumána šedočerná jílovitá vrstva s početnými nálezy fragmentů vrcholně středověké keramiky, včetně tuhových zásobnic s masivním, kyjovitě utvářeným okrajem. Vzhledem k omezení recentními zásahy nebylo možné zjistit hranice vrstvy, může jít i o výplň zahloubeného objektu, jenž zasahoval do plochy dnešní ulice. K dalším nálezům situovaným jen 3 m jižněji patří kompaktní červenohnědě zbarvená vrstva o síle 35–40 cm s keramikou novověkého charakteru, mazanící a uhlíky, zdokumentovaná v úseku nejméně 420 cm a představující patrně pozůstatky dřevohliněné stavby či její části zřícené vlivem požáru. Stratigraficky nad i pod tímto kontextem se nacházela hnědě zbarvená vrstva s obdobně datovatelným keramickým materiálem. Poloha nálezů v nadmořské výšce 192 m je na ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 34-22-02, je určena souřadnicemi 465/209 mm od Z/J s. č.

Jaromír Šmerda

Resumé

Kyjov (Bez. Hodonín). „Innenbereich der Gemeinde – Palackého Str.“. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

LITOVEL (okr. Olomouc)

Revoluční ulice, parc. č. 2/1, 2/2, 6-13, 109. Středověk. Město. Opevnění. Záchranný výzkum.

Lokalizace: Poloha lokality v ZM ČR 1 : 10 000, list 24-22-02, linie mezi body (mm od Z. s. č. : mm od J. s. č.): 75:323, 80:321.